

kon voorts een van de gijzelaars, gewaarschuwd door een van de politieke gevangenen uit Amersfoort die als corveeër dienst deed in de *Untersuchungsgefängnis* welke de *Sicherheitspolizei* in de zomer van '42 in het Grootseminarie was gaan inrichten¹, dagelijks gebruik maken van een radiotoestel dat in het magazijn van het Grootseminarie achtergelaten was; uit Den Bosch kreeg men in Haaren voorts clandestien een door de journalist Louis van Bunge samengesteld en getypt overzicht toegezonden van het BBC-nieuws – het werd dagelijks het gebouw binnengesmokkeld (dit werd eind '42 ontdekt en van Bunge werd toen gearresteerd). Al deze en dergelijke berichten uit door de Duitsers verboden bronnen werden mondeling doorgegeven.

In Gestel kreeg men, schijnt het, het eerste eigen radiotoestel pas in oktober '43 – ir. Frits Philips die, na zijn arrestatie wegens de April-Meistakingen, eerst een tijd in Haaren en vervolgens in Gestel opgesloten zat, wist na zijn vrijlating het toestel toe te spelen aan mr. Einthoven; deze verborg het en luisterde nadien minstens één keer per dag naar de BBC, 'een bezigheid die me', zo schreef hij later, 'ongelooflijk geholpen heeft de tijd door te komen.'²

Einthoven was het ook die, vrijwel onmiddellijk na zijn internering, d.w.z. in mei '42 (hij behoorde in tegenstelling tot Homan en de Quay tot de eerste groep anti-verzet-gijzelaars), zich rekenschap ging geven van de vraag of de gijzelaars iets konden doen om hun leven te beschermen. Hij legde daartoe via tussenpersonen contacten met de OD en er werd een plan opgesteld om, als dat nodig was (bijvoorbeeld wanneer de gijzelaars op zekere dag afgevoerd zouden worden), daadwerkelijk van buiten af te kunnen ingrijpen. Dat dit een effectief ingrijpen zou zijn geweest, dunkt ons twijfelachtig (de OD en de illegaliteit in het algemeen bezaten nauwelijks wapens) – in elk geval werden uit 'Beekvliet' alle inlichtingen die voor dat mogelijk ingrijpen een basis zouden kunnen vormen, aan de OD doorgegeven. Einthoven organiseerde voorts een veiligheidsdienst die een eventueel optreden-van-buiten-af van binnen uit zou kunnen ondersteunen, maar daartoe kon men over niet veel meer 'wapens' beschikken dan de bijlen van de brandweerploeg in 'Beekvliet'. 'Ontsnappen, dat wisten we allen, was', zo schreef hij later, 'technisch mogelijk' (zelfs in het geheel geen feitelijk probleem voor diegenen die naar Den Bosch mochten gaan of een

¹ Die corvéeploeg bestond uit in '41 preventief gearresteerde communisten ('gijzelaars' volgens de Duitsers). Zulk een corvéeploeg stond ook aan de *Kommandant* van 'Beekvliet' ter beschikking. ² L. Einthoven: *Tegen de stroom in* (1974), p. 152.